Y CRIW Mentrus

Cystadleuaeth Ysgolion Cynradd

Llywodraeth Cymru
Welsh Government

Ymgorffori Menter yn y Cwricwlwm

Astudiaeth achos: Raglan CIW VC Primary School

Mae Ysgol Gynradd Eglwys yng Nghymru, Rhaglan yn ysgol gynradd mynediad un dosbarth yng nghefn gwlad Sir Fynwy. Saesneg yw iaith gyntaf y mwyafrif o'r disgyblion, ac mae nifer ohonynt yn teithio i'r ysgol ar y bws o'r ffermydd a'r pentrefi cyfagos. Enillodd yr ysgol Ddyfarniad Cyflwyniad yn rownd derfynol Genedlaethol Y Criw Mentrus yn 2021 gyda'u prosiect 'Virtual Christmas Fayre' gan ennill Dyfarniad Menter Gymdeithasol yn Rownd Derfynol Genedlaethol Y Criw Mentrus yn 2022 am eu prosiect 'Bocs Cwtch'.

Mae ymgorfforí addysg menter wedi cynorthwyo yn fawr i ddatblygu eu cwricwlwm oherwydd …

“Mae’n rhoi cyfle i ni gynllunio profiadau dysgu hwyliog a difyr sy’n datblygu sgiliau ein plant ar draws y cwricwlwm a’r Pedwar Diben.”

Arweinydd Menter

Er mwyn ymgorffori menter, mae’r ysgol gyfan yn ymgymryd â phrosiect blynyddol sy’n gynhwysol ac yn darparu ffocws ar gyfer cynllunio yn y tymor canolig. Mae pob dosbarth yn gwneud gwaith ymchwil, yna yn cynllunio, creu a marchnata eu cynnyrch eu hunain i werthu mewn digwyddiadau cymunedol.

Ar gyfer eu prosiect diweddaraf, sef Ffair Nadolig Ryngwladol, bu’r disgyblion yn cydweithio mewn grwpiau bach i baratoi cyflwyniad i’r pennaeth. Sicrhaodd y plant fuddsoddiad cychwynnol o hyd at £50 gan ei ddatblygu’n elw trwy reoli eu harian yn effeithiol ac ymchwilio i’r deunyddiau crai mwyaf fforddiadwy, heb gyfaddawdu ar ansawdd. Ble’n bosibl, defnyddiwyd adnoddau lleol i greu eu cynnyrch, er enghraifft, lafant o ardd rhiant, deiliant o fferm leol, a rhisgl coeden leol. Prynwyd defnyddiau eraill o’u cyllideb.

Defnyddiodd y disgyblion eu sgiliau creadigol i ddylunio cynnyrch roedd pobl eisiau ei brynu ac yna creu eu cynhyrchion gan ddefnyddio llinell gynhyrchu, fel nad oeddent yn teimlo’n sentimental am eitem benodol. Cynhyrchwyd mwy o gynnyrch nag oedd o blant ym mhob dosbarth er mwyn sicrhau bod digon o ddewis i rieni pob un yn ogystal â chwsmeriaid eraill. Caniataodd adwerthwr dillad lleol i’r disgyblion werthu eu cynnyrch mewn noson siopa Nadolig, gan roi cyfle iddynt dreialu poblogrwydd eu heitemau a hysbysebu’r ffair oedd ar ddod.

Roedd yr adborth ar ansawdd y cynnyrch yn gadarnhaol iawn. Dywedodd aelod o’r gymuned wrth y disgyblion hyd yn oed fod dewis gwell o gynnyrch yn eu Ffair Nadolig Ryngwladol nag yn y ffair grefftau lleol, ac fe wnaethpwyd elw iach a ddefnyddir er budd cymuned yr ysgol. Er enghraifft, defnyddiwyd elw o brosiect menter diweddar i uwchraddio arwyneb maes chwarae’r ysgol i’w wneud yn fwy hwyliog a deniadol i’r plant..

Yn bwysicach fyth, roedd yn galluogi staff i gynllunio prosiect oedd yn ennyn diddordeb y plant ac yn rhoi pwrpas dilys i ddysgu. Datblygodd y disgyblion ystod o sgiliau mewn senario bywyd go iawn a'r canlyniad yn y pen draw oedd gweld y plant yn gwerthu eu cynnyrch, yn gwenu ac yn cofleidio'r cyfle i fod yn entrepreneuriaid ifanc. Mae profi'r rolau creadigol, mentrus hyn yn cynorthwyo i'w paratoi ar gyfer bywyd fel oedolyn trwy eu haddysgu i reoli arian yn effeithiol, meddwl y tu allan i'r bocs, dyfalbarhau a goresgyn anawsterau gyda gwydnwch.

"Pan rydyn ni'n mentro, rydw i'n teimlo cyffro oddi mewn i'm stumog."
Disgybl Blwyddyn 6

"Cafodd y disgyblion brofiad dysgu dilys a ddatblygodd ystod o sgiliau trawsgwricwlaidd mewn ffordd hwyliog a deniadol. Doedden nhw ddim yn sylweddoli eu bod yn dysgu y rhan fwyaf o'r amser'! Athro Blwyddyn 4

Mae'r enghreifftiau o'r ffordd y mae'r dull gweithredu ysgol gyfan hwn yn helpu i gyflwyno agweddau ar Feysydd Dysgu a Phrofiad Cwricwlwm i Gymru yn cynnwys:

- **Mathemateg a Rhifedd**: prisio deunyddiau crai, cynnal ymchwil marchnad, casglu a dadansoddi data, prisio cynhyrchion a chyfrifo elw posibl.
- **Llythrennedd, Iaith a Chyfathrebu**: sgwrs gydweithredol, gwaith grŵp, cyflwyno cynnig i sicrhau'r buddsoddiad cychwynnol, hysbysebu, ac ysgrifennu er perswâd, a thrawsieithu gan mai ffair ryngwladol oedd y digwyddiad menter diweddaraf.
- **Gwyddoniaeth a Thechnoleg**: datrys problemau wrth benderfynu pa ddeunyddiau i'w defnyddio a pham? Er enghraifft, '*A yw'r cynhyrchion yn ecogyfeillgar? Sut gynhyrchwyd y pecynnu?*'
- **Celfyddydau Mynegiannol**: datblygu creadigrwydd a defnyddio gwahanol gyfryngau i gynhyrchu cynnyrch sy'n ddymunol yn esthetig.
- **Iechyd a Lles**: datblygu sgiliau rhyngbersonol wrth weithio fel tîm, datblygu gwydnwch pan nad yw rhywbeth yn gweithio yn unol â'r cynllun, dylunio a chreu cynnyrch sy'n cynorthwyo gyda lles meddyliol y gymuned.
- **Dyniaethau**: archwilio tarddiad deunyddiau crai, ac ymchwilio a ellir eu cyrchu'n lleol a/neu'n gynaliadwy.
- **Cymhwysedd Digidol**: creu taenlenni i reoli costau, creu fideos i farchnata cynhyrchion, a chreu catalogau digidol a hysbysebion.

"Mae menter yn rhoi cwmpas enfawr o gyfleoedd ar draws y cwricwlwm i chi a phan fydd gan y plant elw i'w wario, maent yn teimlo'n dda am yr hyn maent wedi'i gyflawni."
Arweinydd Menter

Yn ogystal â'r prosiectau menter blynyddol, mae'r ysgol hefyd yn cynnal caffi cymunedol gyda'r dosbarthiadau'n cymryd eu tro i gynllunio'r fwydlen, cyfrifo costau ac elw posibl, a choginio'r bwyd. Mae'r ysgol hefyd wedi gweithio gyda Young Money ers 2020 ac wedi'i hachredu fel Canolfan Ragoriaeth mewn Addysg Ariannol. Ymhlith yr adnoddau dosbarth a ddefnyddir i ddatblygu dealltwriaeth disgyblion o arian mae MoneySense, Money Heroes, ac adnoddau Santander ar Twinkl.

Beth ydych yn bwriadu ei wneud nesaf?

Bydd yr ysgol yn parhau i gynllunio prosiect menter blynyddol, gan ddefnyddio syniad mawr fel lles cymunedol, neu gynaliadwyedd fel ffocws. Hefyd, fel Canolfan Ragoriaeth mewn Addysg Ariannol, bydd yr ysgol yn parhau i ymgorffori addysg ariannol a mentergarwch o fewn ei chwricwlwm ar draws pob grŵp blwyddyn a rhannu arfer gydag ysgolion o bob rhan o ranbarth y GCA.

"Byddwn yn cynghori pob ysgol sy'n ystyried mentergarwch i roi cynnig arni, gan ei fod yn sbardun mor wych ar gyfer y cwricwlwm newydd, sy'n eich galluogi i gynllunio profiadau dysgu difyr, realistig ac yn y pen draw yn ddifyr i bawb sy'n cymryd rhan. Efallai y byddwch hyd yn oed yn gwneud elw da y gallwch ei wario ar adnoddau newydd." Pennaeth

"Mae'r plant eisoes yn gofyn pryd rydym yn mynd i wneud prosiect menter eto."
Arweinydd Menter

Cyswllt: Catrin Evans
Ebost: EvansC814@hwbcymru.net

Ydych chi'n cymryd rhan mewn mentrau yn eich ysgol yn barod neu hoffech chi weld sut mae rhoi cynnig arni? I gael digon o ysbrydoliaeth, syniadau a rhagor o astudiaethau achos sy'n dangos sut y gallech ddefnyddio menter fel modd i wella pob agwedd ar y cwricwlwm cynradd, ewch i www.criwmentrus.com neu cysylltwch ag un o'r tîm am gymorth.

Syniadau Mawr Cymru
Big Ideas Wales

Busnes Cymru | Business Wales

Noddwr Cyswllt
Associate Sponsor
NatWest Cymru